

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Rapport

Underlag till statens finansiella sparande

2023 kvartal 3

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2023-11-16

Dnr: 2023-08212

ESV-nr: 2023:50

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Näsvalld Åhman

Förord

ESV producerar nationalräkenskapsinformation för staten, underlag till statens finansiella sparande (UFS). Utgångspunkten för beräkningarna är de regler, definitioner och klassificeringar som gäller för de 27 medlemsländerna i EU.

Resultatet av beräkningarna ligger till grund för nationalräkenskapsberäkningarna vid Statistiska centralbyrån, SCB, och används till ekonomisk analys. Resultatet används också vid beräkningen av EU-avgifter och uppföljningen av EU-ländernas ekonomiska situation. Det finansiella sparandet används även för uppföljning av konvergenskriterierna¹.

Beräkningarna görs kvartalsvis och resultatet publiceras knappt två månader efter utgången kvartal.

Rapporten Underlag till statens finansiella sparande 2023 kvartal 3 har utarbetats av experten Mikael Marelius samt utredarna Leyth Ameri, Katarina Johansson, Hans Åhlander och Annika Näsvall Åhman.

Stockholm
2023-11-16

Lena Malmqvist

Enhetschef Statsredovisningen

Mikael Marelius

Expert

¹ Konvergenskriterierna innefattar krav om prisstabilitet, sunda och hållbara offentliga finanser och stabil växelkurs

Innehåll

Kontaktinformation	5
1 Sammanfattning	6
1.1 Försämrat sparande med 2 miljarder kronor	6
1.2 Inkomsterna ökade med 22 miljarder kronor	6
1.3 Utgifterna ökade med 24 miljarder kronor	7
1.4 Revideringar	7
1.4.1 Räntor	7
1.4.2 Subventioner	7
1.5 Jämförelseperiod	7
2 Statens inkomster	8
2.1 Inkomsterna ökade med 22 miljarder kronor	11
2.1.1 Ny skatt bidrog till ökade skatter på produktion	11
3 Statens utgifter	12
3.1 Utgifterna ökade med 24 miljarder kronor	18
3.2 Måttlig ökning av sociala naturaförmåner	18
3.3 Omkostnader för konsumtion fortsatte att öka	18
3.3.1 Inköp av varor och tjänster fortsatte öka	18
3.3.2 Hyrorna fortsatte öka kraftigt	20
3.3.3 Aktivering av material ökade något	20
3.4 Löner och sociala avgifter ökade 3,5 miljarder kronor	20
3.4.1 Lönerna ökade 6 procent	20
3.4.2 Sociala avgifter ökade 8 procent	21
3.5 Myndigheternas försäljning ökade med 0,1 miljarder kronor	21
3.6 Investeringarna minskade med 2 miljarder kronor	21
3.6.1 Militära investeringar oförändrade	22
3.6.2 Räntekostnaderna minskade något	22
4 Totala transfereringar	24
4.1 Löpande transfereringar till utlandet	24
4.1.1 EU-institutioner	24
4.1.2 Övriga utlandssektorn	25
4.2 Löpande transfereringar inom Sverige	26
4.2.1 Företagssektorn	26
4.2.2 Kommunala sektorn	27
4.2.3 Hushållssektorn	29
4.2.4 Ålderspensionssystemet	32
4.2.5 Subventioner	32
4.3 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	32
4.4 Kapitaltransfereringar inom Sverige	33

Kontaktinformation

Ansvarig	Telefon
Mikael Marelius Fortifikationsverket Försvarets materielverk Försvarsmakten Trafikverket Socialstyrelsen Skatteverket Skogsstyrelsen Statens fastighetsverk Statens tjänstepensionsverk Tullverket	08-690 44 28
Leyth Ameri Centrala studiestödsnämnden Migrationsverket Riksgäldskontoret	08-690 44 07
Katarina Johansson Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Pensionsmyndigheten Sida	08-690 43 47
Hans Åhlander Exportkreditnämnden Länsstyrelserna Kärnavfallsfonden Regeringskansliet	08-690 45 07
Annika Näsvall Åhman Domstolsverket ESF-rådet Kammarkollegiet Kriminalvården Polismyndigheten Statens skolverk Universitet och Högskolor	08-690 45 14

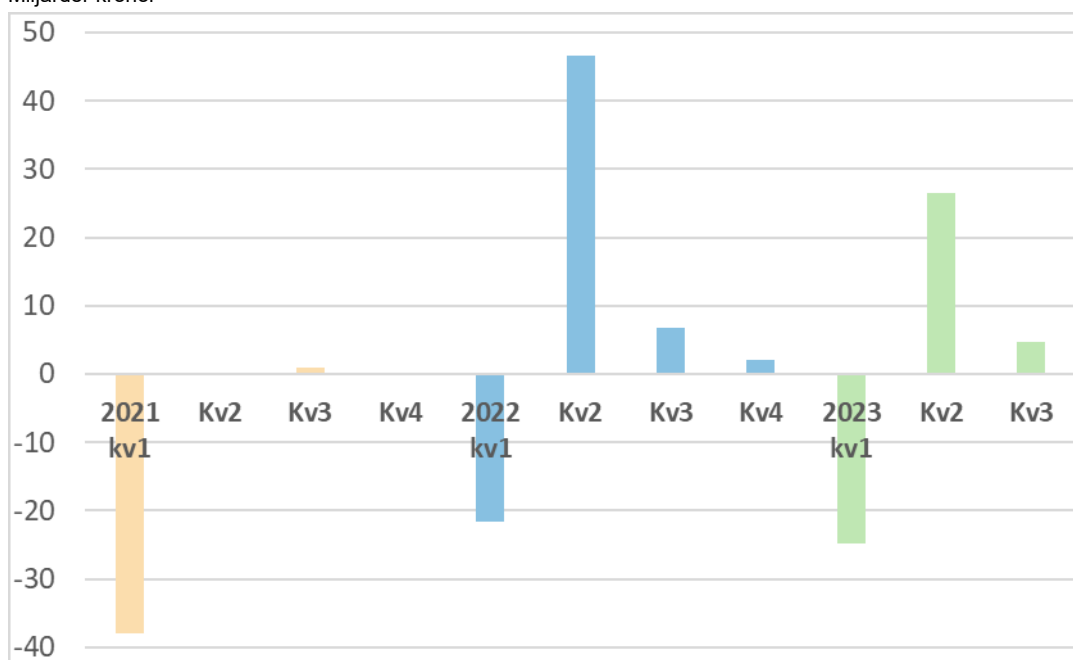
1 Sammanfattning

1.1 Försämrat sparande med 2 miljarder kronor

Resultatet av beräkningen för tredje kvartalet 2023 visade ett finansiellt sparande för staten på 5 miljarder kronor. Jämfört med samma period föregående år var det en försämring med 2 miljard kronor.

1 Statens finansiella sparande per kvartal 2021–2023

Miljarder kronor

1.2 Inkomsterna ökade med 22 miljarder kronor

Under tredje kvartalet 2023 ökade statens inkomster med 5 procent eller 22 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick statens inkomster till 424 miljarder kronor.

Under kvartalet ökade skatter på produktion och import med 27 miljarder kronor. Ökningen avsåg främst den nya skatten *extraordinära elkapacitetsavgifter* som uppgick till 12 miljarder kronor. Samtidigt ökade löneskatter ökade med 14 miljarder kronor.

Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter minskade med 7 miljarder kronor och avsåg hushållsskatter.

1.3 Utgifterna ökade med 24 miljarder kronor

Tredje kvartalet 2023 ökade utgifterna med knappt 24 miljarder kronor eller 6 procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick statens utgifter till 419 miljarder kronor.

Totala transfereringar ökade med 19 miljarder kronor eller 6 procent under kvartalet. Löpande transfereringar ökade med 20 miljarder kronor varav utgifter för elstöd till företag ökade med 10 miljarder kronor. Kapitaltransfereringar inom Sverige minskade med 1 miljard kronor.

Den totala konsumtionen ökade med drygt 5 miljarder kronor eller 7 procent. Beredskapslagring samt den statliga momsens ökade med drygt respektive knappt 1 miljard kronor vardera.

Samtidigt som många utgifter ökade minskade utgifterna för investeringar och räntor. Under tredje kvartalet minskade investeringarna med 2 miljarder kronor eller 11 procent samtidigt som räntorna minskade med 0,5 miljarder kronor vilket motsvarade 6 procent.

1.4 Revideringar

1.4.1 Räntor

Övriga inomstatliga räntor har reviderats tredje kvartalet 2022 och framåt. Revideringen påverkade det finansiellt sparande positivt. År 2022 förbättrades det finansiella sparandet med 0,8 miljarder kronor och 2023 med 1,5 miljarder kronor.

1.4.2 Subventioner

Jämfört med föregående publicering har subventionerna reviderats ned både första och andra kvartalet med 0,1 respektive 0,8 miljarder kronor. Redovisningen av subventioner till staten har setts över till följd av att lönebidrag som beslutas från och med 2023 krediteras arbetsgivarens skattekonto istället för att utbetalas via bankgiro. I föregående beräkning var bidragen dubbelräknade, både som subvention till statliga myndigheter och som ersättning via skattekontot.

Redovisningen av subventioner till kommuner och regioner har setts över då elstöd till offentlig förvaltning ska redovisas som löpande transferering och inte subvention.

1.5 Jämförelseperiod

Samtliga uppgifter är i löpande priser. Utvecklingstal och förändringar visar jämförelser med motsvarande period föregående år.

2 Statens inkomster

Tabell 1 Statens inkomster och finansiella sparande 2021–2023 (miljoner kronor)

Inkomsttyp	Kv1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff kr Kv 3	Diff % Kv 3
01 Skatter på produktion och import	1 172 292	293 263	323 992	301 470	357 015	1 275 741	304 171	345 625	328 111	977 907	26 640	9
01 Produktskatter	633 384	153 372	172 576	157 838	193 222	677 008	148 181	174 728	158 211	481 119	373	0
02 Övriga produktionsskatter	538 908	139 892	151 416	143 632	163 793	598 733	155 991	170 897	169 900	496 787	26 267	18
02 Ränteintäkter	5 411	2 160	1 037	1 198	2 541	6 937	2 427	1 882	2 872	7 181	1 675	140
03 Inkomst från bolag	18 845	180	40 736	259	2 315	43 489	182	15 629	1 361	17 172	1 102	426
01 Inkomst från bolag	18 299	98	40 538	138	2 150	42 923	96	15 429	1 240	16 765	1 102	799
02 Kvarhållna utdelningar	546	82	198	121	165	566	86	200	121	407	0	0
04 Arrenden	669	166	173	165	167	671	167	135	139	441	-26	-16
01 Arrenden	17	2	7	0	3	12	3	6	9	18	9	2 956
02 Spektrumfrekvenser	488	124	125	124	124	496	124	89	89	301	-35	-28
03 Lokalradioavgifter	163	41	41	41	41	163	41	41	41	122	0	0
05 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter	325 009	88 653	88 285	84 343	83 339	344 620	80 847	82 885	77 200	240 932	-7 143	-8
06 Sociala avgifter	14 294	3 717	3 687	3 591	3 552	14 547	4 074	4 027	3 963	12 064	372	10
07 Skadeförsäkringspremier, netto	1 603	398	437	223	1 234	2 292	263	655	61	978	-162	-73
08 Löpande transfereringar från utlandssektorn	3 073	748	1 245	1 351	997	4 341	915	1 441	582	2 937	-768	-57
01 EU-länder	1 362	207	280	829	362	1 678	385	871	205	1 461	-624	-75

STATENS INKOMSTER

Inkomsttyp		Kv1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff kr Kv 3	Diff % Kv 3
02	Övriga länder	1 240	221	252	257	468	1 198	383	309	333	1 026	76	30
03	EU-institutioner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	Återvinningar	470	320	713	265	167	1 465	146	260	44	451	-221	-83
09	Transfereringar inom Sverige	35 319	8 177	8 903	7 857	12 312	37 250	8 633	10 005	8 775	27 412	918	12
01	Företagssektorn	4 235	856	1 022	814	2 665	5 358	995	1 962	1 137	4 094	323	40
01	Böter och straffavgifter från företag D759	380	243	61	149	219	671	277	964	98	1 339	-51	-34
02	Övriga transfereringar från företag D753	3 453	613	961	666	2 446	4 686	718	998	1 039	2 755	373	56
03	Återvinningar	401	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
02	Kommunala sektorn	9 191	2 158	2 280	2 024	3 056	9 518	2 344	2 238	2 245	6 827	221	11
01	Primärkommuner	8 295	1 909	2 034	1 828	2 690	8 461	2 112	1 956	2 056	6 125	229	13
02	Regioner	841	225	206	175	330	936	207	225	160	591	-15	-8
03	Kommunala ideella organisationer	54	23	39	22	36	121	25	57	29	111	7	31
04	Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Hushållssektorn	20 667	4 738	5 312	4 789	6 349	21 188	5 058	5 569	5 164	15 791	376	8
01	Hushållens ideella organisationer	10 897	2 500	2 806	2 450	3 456	11 213	2 786	2 994	2 607	8 387	156	6
02	Egentliga hushåll	9 770	2 238	2 506	2 338	2 893	9 976	2 272	2 575	2 557	7 404	219	9
01	Böter och straffavgifter från hushåll	1 213	261	311	264	323	1 159	230	370	242	843	-22	-8
02	Övriga transfereringar från hushåll	8 557	1 977	2 195	2 074	2 571	8 816	2 042	2 205	2 315	6 562	241	12
03	Återvinningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04	AP-fonden	788	181	181	181	182	726	190	191	190	571	8	5

Inkomsttyp		Kv1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff kr Kv 3	Diff % Kv 3
05	Mottagna subventioner	439	244	108	48	60	461	46	46	38	130	-10	-21
10	Kapitalskatter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Bidrag för investering och RRF	8 839	2 702	2 543	1 796	3 575	10 617	2 355	2 322	958	5 635	-838	-47
01	Bidrag för investering	1 546	224	304	689	693	1 910	557	593	390	1 540	-300	-43
	01 Forskningsbidrag från EU	1 546	224	304	689	693	1 910	557	593	390	1 540	-300	-43
02	RRF	7 293	2 479	2 239	1 107	2 882	8 707	1 798	1 729	568	4 096	-539	-49
	01 RRF löpande transferering	7 293	2 479	2 239	1 107	2 882	8 707	532	461	355	1 348	-752	-68
	02 RRF investeringsbidrag	0	0	0	0	0	0	1	21	105	127	105	0
	03 RRF kapitaltransferering	0	0	0	0	0	0	1 265	1 246	109	2 620	109	0
12	Övriga reala inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Summa utgifter	1 622 653	421 765	424 437	395 571	465 029	1 706 802	428 785	438 094	419 271	1 286 151	23 701	6
	Summa inkomster	1 585 353	400 167	471 037	402 253	467 048	1 740 505	404 034	464 604	424 022	1 292 660	21 769	5
	Finansiellt sparande	-37 300	-21 598	46 600	6 682	2 019	33 703	-24 751	26 510	4 751	6 509	-1 931	-29

2.1 Inkomsterna ökade med 22 miljarder kronor

De totala inkomsterna uppgick till 424 miljarder kronor tredje kvartalet 2023 vilket var en ökning med 5 procent eller 22 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2022.

2.1.1 Ny skatt bidrog till ökade skatter på produktion

Under kvartalet ökade skatter på produktion och import med 27 miljarder kronor. Ökningen avsåg främst den nya skatten *extraordinära elkapacitetsavgifter*² som uppgick till 12 miljarder kronor. Löneskatterna ökade med 14 miljarder kronor medan Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter minskade med 7 miljarder kronor varav hushållsskatter stod för hela minskningen.

Övriga inkomster bestod av ränteintäkter och transfereringsinkomster. Tillsammans uppgick de till 19 miljarder kronor vilket var 2 miljarder kronor mer jämfört med samma period 2022.

Skatter i nationalräkenskaperna

I beräkning av nationalräkenskaperna hanteras skatterna intäktsmässigt när de upparbetas och inte när de inbetalas. Det innebär att skatteinbetalningen förs till den period som gett upphov till skattskyldigheten. Det definitiva skatteutfallet fastställs efter taxering två år efter det faktiska årets utgång. Skatterna indelas i:

Produktsskatter som består av mervärdesskatter, importskatter och skatt på enskilda produkter såsom energi-, alkohol, tobak diverse punktskatter samt miljöskatter. Utfallet baseras till största delen på förskjutningar av månadsinbetalningar. Det innebär att produktionsskatterna inarbetas en månad och inbetalas månaden efter. Som exempel består utfallet för första kvartalet av februari, mars och april.

Övriga produktionsskatter som består av skatter på produktionsfaktorer såsom mark, fasta tillgångar, arbetskraft och andra produktionsmedel. Exempel på skatter är arbetsgivaravgifter, egenavgifter, fastighetsskatt, fordonsskatt och andra skatter kopplade till produktion. Utfallet baseras i huvudsak på förskjutningar av månadsinbetalningar och avseende egenavgifter på taxeringsutfallet.

Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter består av skatter på inkomster och kapital från hushåll och företag. Utfallet baseras till största delen på taxeringsutfallet det aktuella året.

² Mer information återfinns i faktarutan på sidan 27.

3 Statens utgifter

Tabell 2 Statens utgifter samt finansiella sparande 2021–2023 (miljoner kronor)

Utgiftstyp	Kv 1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv 1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff. bel. Kv 3	Diff.% Kv 3
Total konsumtion	292 147	69 086	75 917	72 801	90 379	308 183	73 829	83 774	78 178	235 782	5 377	7
Totala investeringar	62 655	10 573	15 953	17 720	29 410	73 655	12 620	19 869	15 707	48 196	-2 013	-11
Totala räntor	10 336	3 599	7 981	6 680	8 311	26 570	8 148	7 995	6 309	22 452	-370	-6
Totala transfereringar	1 216 780	327 469	311 277	287 998	320 985	1 247 729	325 160	312 769	306 627	944 556	18 629	6
Total beredskapslagring	1 609	1 455	1 837	-95	1 566	4 763	-574	1 360	1 258	2 043	1 353	-1 427
Total statlig moms	38 804	9 497	11 375	10 379	14 180	45 430	9 509	12 205	10 970	32 684	591	6
Summa utgifter	1 622 653	421 765	424 437	395 571	465 029	1 706 802	428 785	438 094	419 271	1 286 151	23 701	6
01 Sociala naturaförmåner	15 000	3 273	3 599	3 154	3 980	14 006	3 644	3 778	3 232	10 654	78	2
02 Omkostnader för konsumtion	135 387	29 563	36 132	32 444	54 227	152 366	31 860	41 236	34 380	107 476	1 937	6
01 Inköp av varor och tjänster	146 696	29 507	40 145	36 006	58 622	164 279	31 860	44 558	37 300	113 718	1 294	4
01 Utomstatligt	135 487	27 601	37 113	33 796	51 967	150 478	30 319	41 351	34 929	106 599	1 132	3
02 Inomstatligt	11 209	1 906	3 032	2 209	6 654	13 801	1 541	3 207	2 371	7 119	161	7
02 Personalomkostnader	3 691	814	1 190	974	1 839	4 817	1 046	1 383	934	3 362	-41	-4
03 Hyror	23 898	6 322	6 076	6 268	6 850	25 516	6 980	7 112	7 067	21 158	798	13
04 Reparationer av lokaler	478	57	106	81	287	532	93	184	86	362	4	5
05 Material, egenutvecklade investeringar	-40 061	-7 299	-11 543	-10 987	-13 542	-43 371	-8 264	-12 103	-11 104	-31 472	-117	1

Utgiftstyp	Kv 1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv 1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff. bel. Kv 3	Diff.% Kv 3
06 Hyror, egenutvecklade investeringar	0	1	0	0	0	0	-4	-48	-7	-59	-7	1 524
07 Offentligrättsliga avgifter	228	48	49	50	75	222	54	63	40	157	-10	-20
08 Övriga omkostnader	227	77	50	11	23	161	39	32	12	84	1	5
09 Fordonsskatter	46	7	12	8	15	42	11	11	11	33	3	36
10 Övriga produktionsskatter	185	30	48	32	58	168	45	45	43	133	11	36
03 Löner och sociala avgifter	194 710	49 339	51 941	50 875	51 446	203 601	52 662	55 315	54 363	162 340	3 488	7
01 Löner	128 177	32 363	34 183	33 674	34 223	134 443	34 547	36 450	35 773	106 770	2 100	6
02 Sociala avgifter	66 340	16 918	17 646	17 201	17 426	69 190	18 173	18 873	18 586	55 632	1 385	8
03 Värnpliktslöner	766	155	285	217	79	736	143	257	248	648	31	14
04 Löner, egenutvecklade investeringar	-1 104	-276	-290	-244	-334	-1 144	-293	-340	-272	-906	-29	12
05 Övriga löner	372	125	82	19	37	263	65	53	20	137	1	5
06 Övriga sociala avgifter	158	53	35	8	16	112	27	23	8	59	0	5
04 Försäljning	-52 951	-13 089	-15 755	-13 672	-19 274	-61 791	-14 337	-16 554	-13 798	-44 689	-126	1
01 Extern försäljning	-36 514	-9 682	-11 509	-9 852	-12 404	-43 446	-9 867	-12 129	-10 124	-32 119	-272	3
02 Intern försäljning	-16 437	-3 407	-4 247	-3 820	-6 871	-18 345	-4 470	-4 426	-3 674	-12 570	147	-4
Total konsumtion	292 147	69 086	75 917	72 801	90 379	308 183	73 829	83 774	78 178	235 782	5 377	7
05 Investeringsverksamhet	62 655	10 573	15 953	17 720	29 410	73 655	12 620	19 869	15 707	48 196	-2 013	-11
01 Byggnader och anläggningar	42 251	7 695	11 852	13 869	14 143	47 559	8 851	13 380	12 323	34 554	-1 547	-11
02 Om- och tillbyggnad av bef. byggnader och	1 514	181	323	263	826	1 592	216	520	428	1 164	165	63
03 Maskiner, transportmedel och inventarier	8 101	1 581	2 039	1 766	5 140	10 527	2 205	2 760	2 144	7 109	377	21

Utgiftstyp	Kv 1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv 1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff. bel. Kv 3	Diff.% Kv 3
04 Forskning och utveckling, immateriella	3 169	653	751	608	1 055	3 067	706	915	683	2 304	75	12
05 Försäljning av materiella tillgångar	-200	-45	-483	-42	-226	-795	-200	-174	-1 293	-1 668	-1 251	2 981
06 Militära investeringar	7 820	508	1 471	1 255	8 471	11 705	842	2 469	1 422	4 733	167	13
Totala investeringar	62 655	10 573	15 953	17 720	29 410	73 655	12 620	19 869	15 707	48 196	-2 013	-11
06 Räntekostnader	10 336	3 599	7 981	6 680	8 311	26 570	8 148	7 995	6 309	22 452	-370	-6
01 Räntor på statsskulden m.m.	10 270	3 475	7 902	6 635	8 018	26 031	7 829	7 493	5 799	21 121	-836	-13
02 Övriga räntekostnader	75	125	80	46	294	544	324	507	516	1 347	471	1 032
03 Räntor, egenutvecklade investeringar	-9	-2	-1	-1	-2	-6	-5	-5	-7	-16	-5	361
Totala räntor	10 336	3 599	7 981	6 680	8 311	26 570	8 148	7 995	6 309	22 452	-370	-6
07 Löpande transfereringar till utlandet	90 824	28 122	21 279	19 480	19 060	87 941	25 960	22 804	16 968	65 731	-2 513	-13
01 EU-institutioner	47 037	10 988	10 994	11 045	8 387	41 413	10 751	10 511	10 111	31 373	-933	-8
01 BNI-avgift (kassamässig)	39 019	8 894	8 900	8 951	5 946	32 691	8 161	8 172	7 692	24 024	-1 259	-14
02 UK-avgift (kassamässig)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 EU-moms (kassamässig)	6 914	1 823	1 823	1 823	2 272	7 741	2 311	2 078	2 149	6 538	327	18
04 EU Tilläggsavgifter	1 104	271	271	271	168	982	279	261	270	811	-1	0
02 Övriga utlandssektorn	43 787	17 134	10 285	8 436	10 673	46 528	15 209	12 293	6 856	34 358	-1 579	-19
01 EU-länder	3 455	663	378	440	537	2 019	467	392	268	1 127	-173	-39
02 Övriga länder	40 331	16 471	9 907	7 995	10 136	44 509	14 742	11 901	6 589	33 232	-1 407	-18
08 Löpande transfereringar inom Sverige	1 108 829	293 414	286 775	263 543	291 982	1 135 714	294 817	285 688	285 761	866 266	22 218	8
01 Företagssektorn	69 649	15 932	11 935	9 277	14 041	51 185	10 987	14 477	19 342	44 806	10 066	109

Utgiftstyp	Kv 1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv 1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff. bel. Kv 3	Diff.% Kv 3
01 Statliga affärsverk	1 161	264	411	259	519	1 452	422	441	217	1 081	-41	-16
02 Statliga bolag	10 129	2 328	2 458	2 624	3 000	10 410	2 566	2 644	2 405	7 614	-219	-8
03 Privata företag m.fl.	57 136	13 093	8 817	6 044	10 110	38 064	7 683	11 216	16 408	35 307	10 364	171
04 Kommunala bolag	1 216	236	240	329	392	1 197	301	161	301	763	-28	-9
05 Försäkringsbolag	8	10	9	21	20	61	15	14	12	41	-10	-46
02 Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 Kommunala sektorn	502 160	127 870	137 494	122 770	125 040	513 174	132 307	130 836	127 173	390 317	4 403	4
01 Primärkommuner	295 674	76 571	84 809	79 389	77 302	318 071	80 619	85 255	82 966	248 841	3 578	5
02 Regioner	204 021	50 475	52 166	42 955	47 277	192 873	50 443	45 201	43 792	139 436	837	2
03 Kommunala ideella organisationer	2 465	824	519	427	460	2 230	1 245	380	415	2 040	-12	-3
04 Hushållssektorn	362 410	102 907	90 915	88 005	108 347	390 175	106 510	92 997	93 348	292 855	5 343	6
01 Hushållens ideella organisationer	50 597	14 387	10 051	8 309	8 877	41 624	12 502	9 343	8 657	30 502	348	4
02 Egentliga hushåll	311 813	88 520	80 865	79 697	99 469	348 551	94 007	83 653	84 692	262 353	4 995	6
05 Ålderspensionssystemet	163 905	41 862	44 437	42 335	43 473	172 107	43 957	46 372	44 827	135 156	2 492	6
06 Subventioner	10 704	4 844	1 994	1 155	1 081	9 074	1 057	1 006	1 070	3 133	-86	-7
01 Staten	439	244	108	48	60	461	46	46	38	130	-10	-21
02 Kommuner	9 412	3 903	1 705	1 058	973	7 639	965	913	981	2 859	-77	-7
03 Regioner	853	698	181	49	47	974	47	47	50	143	1	2
09 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	629	74	105	81	373	634	61	147	178	387	97	120
01 EU-länder	243	50	35	54	50	189	34	75	30	139	-25	-45

Utgiftstyp	Kv 1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv 1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff. bel. Kv 3	Diff. % Kv 3
02 Övriga länder	380	22	47	23	319	411	7	70	11	88	-12	-53
03 Infrianden av garantier	5	3	23	4	4	34	20	1	138	159	134	3 261
10 Kapitaltransfereringar inom Sverige	16 498	5 858	3 117	4 893	9 571	23 440	4 322	4 130	3 720	12 172	-1 173	-24
01 Företagssektorn	12 461	5 292	2 618	4 566	6 885	19 361	4 141	3 860	3 410	11 411	-1 156	-25
01 Privata företag m.fl.	8 856	2 396	1 644	2 830	4 691	11 561	2 745	2 606	2 188	7 540	-641	-23
02 Kommunala bolag	2 474	1 104	683	871	1 489	4 147	1 124	1 025	825	2 974	-45	-5
03 Infrianden av garantier	836	270	271	149	338	1 028	254	212	129	595	-21	-14
04 Tillskott till företag	294	1 521	21	716	366	2 625	18	18	268	303	-448	-63
02 Statliga ideella organisationer	181	0	0	0	3	3	2	2	1	5	1	0
03 Kommunala sektorn	2 475	317	148	124	1 977	2 566	61	81	166	308	42	34
01 Primärkommuner	1 633	137	127	97	1 333	1 694	60	73	145	277	47	49
02 Regioner	737	180	22	22	492	716	-1	4	20	23	-3	-12
03 Kommunala ideella organisationer	104	0	0	4	152	156	2	4	1	8	-2	-63
04 Hushållssektorn	1 381	249	350	204	707	1 510	117	187	143	448	-60	-30
01 Hushållens ideella organisationer	343	81	70	112	213	475	34	37	40	111	-71	-64
02 Egentliga hushåll	1 038	168	280	92	494	1 034	83	150	103	337	11	12
Totala transfereringar	1 216 780	327 469	311 277	287 998	320 985	1 247 729	325 160	312 769	306 627	944 556	18 629	6
11 Beredskapslagring	1 609	1 455	1 837	-95	1 566	4 763	-574	1 360	1 258	2 043	1 353	-1 427
Total beredskapslagring	1 609	1 455	1 837	-95	1 566	4 763	-574	1 360	1 258	2 043	1 353	-1 427
12 Övriga kostnader	323	86	98	89	199	472	95	122	221	437	133	149

Utgiftstyp	Kv 1-4 2021	Kv1 2022	Kv2 2022	Kv3 2022	Kv4 2022	Kv 1-4 2022	Kv1 2023	Kv2 2023	Kv3 2023	Kv1-3 2023	Diff. bel. Kv 3	Diff.% Kv 3
01 Bolagsskatt ÖSE	323	86	98	89	199	472	95	122	221	437	133	149
13 Statlig moms	38 804	9 497	11 375	10 379	14 180	45 430	9 509	12 205	10 970	32 684	591	6
Total statlig moms	38 804	9 497	11 375	10 379	14 180	45 430	9 509	12 205	10 970	32 684	591	6
Summa utgifter	1 622 653	421 765	424 437	395 571	465 029	1 706 802	428 785	438 094	419 271	1 286 151	23 701	6
Summa inkomster	1 585 353	400 167	471 037	402 253	467 048	1 740 505	404 034	464 604	424 022	1 292 660	21 769	5
Finansiellt sparande	-37 300	-21 598	46 600	6 682	2 019	33 703	-24 751	26 510	4 751	6 509	-1 931	-29

3.1 Utgifterna ökade med 24 miljarder kronor

Tredje kvartalet 2023 ökade utgifterna med knappt 24 miljarder kronor eller 6 procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick statens utgifter till 419 miljarder kronor.

Både transfereringar och konsumtion ökade starkt under kvartalet. Transfereringarna ökade med 18 miljarder kronor, 6 procent och konsumtionen med 5 miljarder kronor eller 7 procent. Beredskapslagring samt den statliga momsens ökade med drygt respektive knappt 1 miljard kronor vardera.

Samtidigt som många utgifter ökade minskade investeringar och räntor. Under tredje kvartalet minskade investeringarna med 2 miljarder kronor eller 11 procent samtidigt som räntorna minskade med 0,5 miljarder kronor vilket motsvarade 6 procent.

3.2 Måttlig ökning av sociala naturaförmåner

Under tredje kvartalet ökade utgifterna för sociala naturaförmåner med 0,1 miljarder kronor eller 2 procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Försäkringskassan var den enda myndighet som rapporterade en förändringar runt 0,1 miljarder kronor. Under kvartalet ökade deras utgifter under anslaget *Statligt tandvårdsstöd* med 8 procent eller 0,1 miljarder kronor.

3.3 Omkostnader för konsumtion fortsatte att öka

Omkostnader för konsumtion har kontinuerligt ökat sedan 2021. Tredje kvartalet 2023 ökade de med 2 miljarder kronor eller 6 procent.

3.3.1 Inköp av varor och tjänster fortsatte öka

Under kvartalet ökade myndigheternas inköp av varor och tjänster med 1 miljard kronor, 4 procent, jämfört med motsvarande kvartal föregående år. En generellt bidragande orsak var inflationen som lett till högre kostnader för myndigheterna jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Trafikverket ökade sina utgifter med 0,7 miljarder kronor under kvartalet vilket motsvarade 6 procent. Ökningen bestod till största delen av kostnader som senare aktiverats som investeringar. Ökningen berodde till stor del på fortsatta prisökningar på insatsvaror.

Försvaret ökade med knappt 2 miljarder kronor vilket berodde på en högre inköpsnivå på FMV till följd av högre anslag. Försvarmakten har köpt in mer beredskapsvaror, livsmedel och robotar. Utbyggd värnplikt med fler i utbildning bidrog också till ökade kostnader.

Folkhälsomyndigheten redovisade en ökning av inköp av varor och tjänster med 0,2 miljarder kronor vilket var mer än en fördubbling. Ökningen förklarades av att de gjort stora inköp av vaccin för vidareförsäljning under kvartalet jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Fortifikationsverket rapporterade en ökning på 0,2 miljarder kronor, 40 procent, under kvartalet. De ökade kostnaderna berodde på ökade kostnader för vidarefakturerade lokalhyror samt för underhållsprojekt.

Regeringskansliet ökade sina inköp av varor och tjänster med 0,1 miljarder kronor eller 33 procent. Det var främst ökade kostnader till följd av EU-ordförandeskapet men även det allmänt försämrade säkerhetsläget som ledde till ett ökat behov av bevakning, hotell- och konsulttjänster samt säkerhetsrådgivning m.m.

Polismyndigheten rapporterade en ökning av inköpta varor och tjänster med 0,1 miljarder kronor eller 9 procent. Den största delen av förändringen förklarades med att ett stort inköp av elchockvapen hade gjorts under tredje kvartalet.

Kriminalvården redovisade ökade omkostnader på knappt 0,1 miljarder kronor under tredje kvartalet. Kostnadsökningen berodde på den kapacitetsutökning som pågår. I stort sett ökade de flesta driftskostnaderna men störst ökning återfanns bland kostnaderna för livsmedel, kläder samt licenser.

Migrationsverket fortsatte att redovisa minskade omkostnader även detta kvartal. Totalt minskade deras inköp av varor och tjänster med på 0,2 miljarder kronor eller 47 procent. Minskningen berodde främst på de tillfälliga bostäder med så kallad heltäckande tjänst till följd av massflyktsdirektivet som Migrationsverket upphandlade år 2022. Kostnaden tredje kvartalet 2022 uppgick till ca 0,3 miljarder kronor jämfört med 0 kronor detta kvartal. Även inköp av konsumtionsvaror och livsmedel till asylsökande minskade under kvartalet vilket bidrog till de lägre omkostnaderna. Under år 2022 gjordes extremt stora inköp till följd av kriget i Ukraina.

Naturvårdsverket rapporterade en minskning med 0,3 miljarder kronor eller 51 procent till följd av minskade utgifter för intrångsersättningar. Tecknade avtal och utbetalda belopp gällande intrång har under perioden varit lägre än under samma period föregående år. Intrångsersättningar varierar kraftigt mellan åren i storlek och i vilken takt de beslutas och betalas ut.

3.3.2 Hyrorna fortsatte öka kraftigt

Tredje kvartalet 2023 ökade statens utgifter för hyror med 13 procent eller knappt 1 miljard kronor jämfört med motsvarande period föregående år. En del av ökningen förklarades av indexreglering och omförhandling av hyresavtal.

Kriminalvården rapporterade en ökning med 28 procent eller 0,1 miljarder kronor under tredje kvartalet. Förändringen förklarades med att antalet hyresavtal för lokaler ökat för att hantera det svåra beläggningsläget.

3.3.3 Aktivering av material ökade något

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar uppgick till 11 miljarder kronor. Det var en ökning med 0,1 miljarder kronor eller 1 procent jämfört med tredje kvartalet 2022. Främst var det Trafikverket som ökade aktiveringen av material avseende järnvägsinvesteringar.

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar:

När myndigheterna bygger upp tillgångar i egen regi bokförs utgifterna först på kostnadskonton i resultaträkningen. I de reala räkenskaperna redovisas en ökning av konsumtionen.

Senast kvartalsvis bör myndigheterna aktivera utgifterna. Då ska de utgifter som är hänförliga till anläggningstillgångar föras över till balansräkningen och redovisas som en investering. Vid aktivering av de egenutvecklade investeringarna redovisas dessa med negativt tecken i de reala räkenskaperna vilket minskar konsumtionen. Samtidigt redovisas motsvarande post som investering med positivt tecken, därmed blir påverkan på utgifterna neutral.

3.4 Löner och sociala avgifter ökade 3,5 miljarder kronor

Utgifter för löner och sociala avgifter uppgick till drygt 54 miljarder kronor tredje kvartalet 2023. Det var en ökning med 7 procent eller 3,5 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal 2022.

3.4.1 Lönerna ökade 6 procent

Under kvartalet ökade lönerna med 2 miljarder kronor vilket var 6 procent högre än samma kvartal 2022.

Försvarsmakten ökade löneutgifterna med 9 procent eller knappt 0,3 miljarder kronor under tredje kvartalet 2023. Försvarsmakten har fått ökade anslag för tillväxt och en del av tillväxten är utökade personalramar och därmed ökade lönekostnader. Under 2023 har också ett nytt avtal slutits som höjt ersättningsnivåerna på bland annat försvarsmaktsdygnet.

Polismyndighetens löneutgifter fortsatte att öka under tredje kvartalet 2023. Myndigheten ökade löneutgifterna med 10 procent eller 0,4 miljarder kronor vilket förklarades av nettoökning av antalet anställda och särskild satsning på att höja polislönerna.

Kriminalvårdens löneutgifter fortsatte att öka under perioden. Tredje kvartalet 2023 ökade myndighetens löneutgifter med 19 procent eller knappt 0,3 miljarder kronor vilket myndigheten förklarade med ökat antal årsarbetskrafter. Ökningen är i linje med den kapacitetsutökning som pågår.

Även Trafikverket ökade sina löneutgifter under tredje kvartalet 2023. Myndigheten ökade löneutgifterna med 9 procent eller 0,1 miljarder kronor vilket förklarades av ökat antal anställda. Antalet anställda ökade med 5 procent jämfört med motsvarande kvartal 2022. För projektledare väg/järnväg och anläggningsförvaltning var ökningen 7 respektive 11 procent, medan både trafikledartjänster och myndighetsutövning minskade med 1 procent jämfört med motsvarande kvartal 2022.

3.4.2 Sociala avgifter ökade 8 procent

De sociala avgifterna uppgick till 18,5 miljarder kronor tredje kvartalet 2023 vilket var en ökning med 8 procent eller knappt 1,5 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal 2022.

3.5 Myndigheternas försäljning ökade med 0,1 miljarder kronor

Tredje kvartalet 2023 uppgick myndigheternas försäljning till 14 miljarder kronor. Det är en ökning med 1 procent eller motsvarande 0,1 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2022. Den externa försäljningen ökade med 3 procent medan den interna försäljningen minskade med 4 procent.

Försäljningsintäkter en avdragspost

Försäljningsintäkterna minskar statens kostnader för myndigheternas verksamhet och är en avdragspost när konsumtionen beräknas. På extern försäljning rapporteras de utomstatliga intäkter myndigheterna har för till exempel avgifter, utbildning och konsultuppdrag. Den interna försäljningen är motsvarande intäkter med inomstatlig motpart och kan matchas mot en inomstatlig kostnad under omkostnader för konsumtion.

3.6 Investeringarna minskade med 2 miljarder kronor

Investeringarna uppgick tredje kvartalet till 16 miljarder kronor vilket var en minskning med 2 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal 2022.

Investeringar i byggnader och anläggningar blev 12 miljarder kronor tredje kvartalet vilket var oförändrat jämfört med samma kvartal föregående år. Trafikverket stod för huvuddelen av investeringarna. Trafikverkets investeringar bestod av 6 miljarder kronor till järnvägar och 4 miljarder kronor till vägar.

3.6.1 Militära investeringar oförändrade

Försvarsmyndigheternas militära investeringar uppgick till drygt 1 miljard kronor under kvartalet, oförändrat jämfört med samma period 2022.

Under kvartalet har också sålts militära tillgångar till Storbritannien för vidare transport till Ukraina. Försäljningssumman uppgick till 1,2 miljarder kronor.

I modellen för försvarsinvesteringar ska investeringen aktiveras när material förs från Försvarets Materielverk till Försvarmakten. Härutöver finns utgifter för beredskapsmateriel som klassificeras som förskott och som avser utveckling av JAS 39E samt en ny ubåtstyp. Förskotten ökade med 4 miljarder kronor under kvartalet.

Upparbetade förskott till och med tredje kvartalet 2023 uppgick till cirka 59 miljarder kronor.

Militära investeringar

Enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet ska militära investeringar i materiel som tillverkas under flera år påverka det finansiella sparandet först vid fysisk leverans och inte vid överförande av äganderätten. Betalning innan leverans avseende militär materiel ska i stället utgöra en fordran på leverantören.

3.6.2 Räntekostnaderna minskade något

Statsskuldräntorna minskade med 1 miljard kronor till 6 miljarder kronor eller 13 procent tredje kvartalet 2023 jämfört med motsvarande period 2022. Mellan perioderna har statsskulden minskat med 98 miljarder kronor till 975 miljarder kronor enligt Riksgäldskontorets officiella statsskuldsått.

Övriga räntekostnader uppgick till 0,5 miljarder kronor tredje kvartalet 2023 vilket var en ökning med lika mycket jämfört med samma period föregående år. Ökningen kan till största delen förklaras av Insättningsgarantins repor. Reporna genererar både utgiftsräntor och intäktsräntor och resultatet brukar ge en liten intäkt. Ränteintäkterna redovisas på inkomstsidan.

Övriga räntekostnader är ett netto av flera poster:

Myndigheterna lånar för att finansiera investeringar som till exempel utveckling av egna IT-system, inköp av inventarier med mera. Myndigheternas räntekostnader på lånen i statens internbank hos Riksgäldskontoret nettoredovisas mot Riksgäldskontorets ränteintäkter för samma lån. Saldot av posterna borde i teorin vara noll men räntekostnaderna och ränteintäkterna tar inte helt ut varandra. Det beror främst på periodisering i redovisningen.

Ett fåtal myndigheter placerar sitt överskott från den avgiftsfinansierade verksamheten på inlåningskonto i Riksgäldskontoret. Överskottet ska täcka kommande år med eventuella underskott. Myndigheternas ränteintäkter på placeringarna ska mötas av Riksgäldskontorets räntekostnader för motsvarande placeringar men posterna tar inte helt ut varandra, framförallt på grund av periodisering i redovisningen.

Posten innehåller också räntekostnader från övriga statliga enheters (ÖSE) upplåning i affärsbanker.

4 Totala transfereringar

Tredje kvartalet 2023 uppgick de totala transfereringarna till 307 miljarder kronor, en ökning med 6 procent eller 19 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2022. Löpande transfereringar inom Sverige ökade med 22 miljarder kronor medan löpande transfereringar till utlandet minskade med knappt 3 miljarder kronor. Utgifter för elstöd till företag och organisationer ökade med 11 miljarder kronor.

4.1 Löpande transfereringar till utlandet

Löpande transfereringar till utlandet uppgick tredje kvartalet 2023 till 17 miljarder kronor, en minskning med 13 procent eller 2,5 miljarder kronor. Löpande transfereringar till EU-institutioner minskade med knappt 1 miljard kronor medan transfereringar till övriga utlandssektorn minskade med drygt 1,5 miljarder kronor.

4.1.1 EU-institutioner

Totalt blev EU-avgiften³ 10 miljarder kronor tredje kvartalet 2023, en minskning med 8 procent eller motsvarande 1 miljard kronor jämfört med motsvarande kvartal 2022. Avgiften till Europeiska unionen består av tre delar. Dessa är baserade på bruttonationalinkomsten (BNI), mervärdesskatt och icke materialåtervunnen plast.

Den största avgiftsdelen som baseras på BNI uppgick till 8 miljarder kronor tredje kvartalet 2023, en minskning med 14 procent eller drygt 1 miljard kronor jämfört med motsvarande kvartal 2022. Minskningen beror delvis på Sveriges reduktion på den avgiftsdelen som baseras på BNI som trädde i kraft i december 2021 och som gäller för budgetramen för perioden 2021-2027.

Den andra avgiften till EU avser mervärdesskattebaserade avgiften som uppgick till 2 miljarder kronor tredje kvartalet 2023. Det är 0,3 miljarder kronor högre än motsvarande kvartal 2022.

Den tredje avgiftsdelen till EU baseras på icke materialåtervunnen plast som uppgick till knappt 0,3 miljarder kronor tredje kvartalet 2023, oförändrat jämfört med motsvarande period 2022. Avgiften består av en enhetlig uttagsats på vikten av plastförpackningsavfall som genereras i varje medlemsstat och som inte materialåtervinns.

³ Tullavgiften ingår inte under EU-avgiften utan den del som Sverige får behålla som ersättning för administration redovisas istället som försäljningsinkomst.

EU-avgiftens storlek per kvartal kan av olika skäl variera mellan åren och styrs till stor del av EU:s likviditetsbehov. Den budgeterade EU-avgiften för 2023 är ungefär 2 miljarder kronor lägre jämfört med 2022.

Transfereringar till EU-institutioner

Transfereringar till EU-institutioner avser EU-avgiften som enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS) omfattar:

- BNI-baserad avgift
- Mervärdesskattebaserad avgift
- Avgift för ej materialåtervunnen plast

4.1.2 Övriga utlandssektorn

Transfereringar till övriga utlandssektorn uppgick till knappt 7 miljarder kronor tredje kvartalet 2023, vilket var en minskning med 19 procent eller 1,6 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal 2022. Transfereringarna till EU-länder minskade med 0,2 miljarder kronor och till övriga länder med 1,4 miljarder kronor.

Under anslaget *Biståndsverksamhet* minskade Sidas utgifter till EU-länder med 0,3 miljarder kronor tredje kvartalet 2023. Minskningen förklarades till stor del av minskade utbetalningar under anslagsposten *Multilaterala och internationella organisationer och fonder*.

Vetenskapsrådets utgifter till EU-länder ökade med 0,1 miljarder kronor under kvartalet. Ökningen förklaras av ökade utbetalningar från anslagsposten *Forskningsfinansiering och forskningsinfrastruktur*.

Folkhälsomyndighetens utgifter till Övriga länder minskade med 0,7 miljarder kronor. Minskningen förklarades delvis av att det inte gjordes några utbetalningar från anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* under kvartalet. Under tredje kvartalet 2022 betalades det ut 0,3 miljarder från anslaget.

Kammarkollegiet minskade utgifterna till Övriga länder med 0,9 miljarder kronor. Minskningen förklarades av lägre utbetalningar från anslaget *Avgifter till internationella organisationer*, anslagsposten *Förenta nationerna* som minskade med 0,2 miljarder kronor. Därutöver minskade utbetalningar från anslaget *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet*, anslagsposten *Freds- och säkerhetsfrämjande – Särskilda insatser* som minskade med 0,6 miljarder kronor.

Under anslaget *Biståndsverksamhet* minskade Sidas utgifter till Övriga länder med 0,5 miljarder kronor tredje kvartalet 2023. Utbetalningar från anslagsposterna *Multilaterala och internationella organisationer och fonder* och *Strategiskt inriktade*

bidrag minskade med 0,6 respektive 0,2 miljarder kronor. Därutöver minskade utbetalningarna från anslagsposterna *Hållbar utveckling* och *Mellanöstern och Nordafrika* med vardera 0,1 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal 2022. Utbetalningar från anslagsposterna *Asien* och *Reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet* ökade med 0,2 respektive 0,3 miljarder kronor tredje kvartalet 2023.

4.2 Löpande transfereringar inom Sverige

Löpande transfereringar inom Sverige ökade med 22 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 286 miljarder kronor.

4.2.1 Företagssektorn

Stöd till företagssektorn ökade med 10 miljarder kronor och uppgick till 19 miljarder kronor tredje kvartalet. Stöd till privata företag uppgick till drygt 16 miljarder kronor varav elstöd till företag svarade för en stor del.

Utgifter för elstöd till företag som når slutmottagarna via kreditering av skattekonto ökade med 10 miljarder kronor. Statens energimyndighet betalade samtidigt ut 0,3 miljarder kronor till storförbrukare av el från anslaget *Elstöd*.

Lönebidrag som beslutas 2023 betalas ut via skattekontot vilket förklarade en ökning med 0,9 miljarder kronor på Skatteverket och en ungefär lika stor minskning på Arbetsförmedlingen.

Anslaget *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* minskade med 0,8 miljarder kronor. Det beror på att det ekonomiska stödet till jordbrukare som drabbats av höjda priser på insatsvaror 2022, till följd av kriget i Ukraina, inte längre betalas ut. Stödet gick att söka under delar av 2022 och betalades ut av Boverket och Statens jordbruksverk.

Utbetalningar från anslaget *Stöd vid korttidsarbete* påverkade transfereringarna till företag positivt, med 0,3 miljarder kronor. Anslagsutfallet var negativt både tredje kvartalet i år och förra året. Däremot var de inbetalda återkraven lägre 2023 jämfört med 2022. Utfallet avser stöd vid korttidsarbete som tidigare kunde sökas hos Tillväxtverket. Sedan april 2022 handlägger Skatteverket nya ansökningar om stöd för korttidsarbete.

Elstöd till företag samt Stöd vid korttidsarbete

- Elstöd till elintensiva företag. Stödet träffar framför allt de företag som använder mycket el i sin produktion och därför drabbats hårt av höga elpriser. Stödet utgår från den faktiska prisökning som företaget har haft under perioden oktober–december 2022 i jämförelse med vilket elpris företaget hade i genomsnitt under 2021. Berörda företag kunde ansöka om elstödet hos Energimyndigheten. För att göra det möjligt för fler företag att ansöka om stödet beslutade regeringen om att förlänga ansökningsperioden till den 18 juni 2023.
- Elstöd till företag och organisationer (näringsidkare och juridiska personer) i elområde 3 och 4 hanteras av Skatteverket. Ansökningsperioden var mellan den 30 maj och den 25 september 2023. Beviljat elstöd till företag tillgodoräknas stödmottagarna genom kreditering på mottagarnas skattekonto. Skatteverket kan bevilja och betala ut elstöd fram till och med den 31 december 2023. Stödet finansieras med intäkter från överbelastning (s.k. flaskhalsintäkter).
- Stöd vid korttidsarbete, korttidspermittering, innebär att anställda går ner i arbetstid en tid samtidigt som arbetsgivaren får ekonomiskt stöd av staten. De anställda får behålla en stor del av sin lön samtidigt som företagets personalkostnader minskar. Krisstödet till följd av sjukdomen covid-19 hanterades av Tillväxtverket. Företagen har kunnat permittera från mitten av mars 2020 och systemet har både förstärkts och förlängts. Stödet gällde fram till och med 30 september 2021 och var ett av de största krisstöden till följd av covid-19. Från 1:a april 2022 hanterar Skatteverket ordinarie stöd till korttidsarbete, via skattekontot.

4.2.2 Kommunala sektorn

Stöd till kommunsektorn ökade med 4 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 127 miljarder kronor.

Primärkommuner

Löpande transfereringar till primärkommuner ökade med knappt 4 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år och uppgick till 83 miljarder kronor.

Anslaget *Kommunalekonomisk utjämning* betalas ut till kommuner och regioner med en tolfedel av årsbudgeten varje månad. Den kommunalekonomiska utjämningen blev 0,2 miljarder kronor högre jämfört med tredje kvartalet 2022. Utfallet blev 27 miljarder kronor. Det beror främst på den kompensation som kommunerna får för minskade skatteunderlag, vilket är en följd av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år.

Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet ökade med 2,6 miljarder kronor mellan kvartalen. Utfallet påverkas av omföringar mellan finansieringskällor och betalningsförskjutningar. Stödet för minskade timanställningar i kommunal vård och omsorg om äldre samt stödet för att utöka sjuksköterskebemanningen ökade med 2 respektive 1 miljarder kronor tredje kvartalet men minskade med motsvarande belopp andra kvartalet. Båda stöden betalades ut andra kvartalet 2022 men tredje kvartalet 2023.

Utfallet för anslaget *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola* ökade med 0,6 miljarder kronor tredje kvartalet medan utbetalningar för *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskade med 0,5 miljarder kronor.

Anslagen *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.* samt *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* ökade med ungefär 0,4 respektive 0,3 miljarder kronor jämfört med motsvarande period förra året.

Anslaget *Statligt stöd till vuxenutbildning* minskade med 2,3 miljarder kronor tredje kvartalet, vilket till stor del förklaras av en betalningsförskjutning då utbetalningen sker fjärde kvartalet i år.

Utbetalningar från anslaget *Krisberedskap* minskade med 0,5 miljarder kronor. Skillnaden mellan perioderna beror på att bidragsutbetalningarna till större del gjordes i juni 2023 medan utbetalningarna förra året till stor del gjordes i juli.

Inga utbetalningar har gjorts under 2023 avseende *Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina* eller *Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering*, vilket minskade transfereringarna till primärkommunerna med 0,5 respektive 0,2 miljarder kronor.

Regioner

Löpande transfereringar till regioner uppgick till 44 miljarder kronor vilket var en ökning med 0,8 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet förra året.

Den kommunalekonomiska utjämningen till regioner är närmast oförändrad jämfört med 2022. Utjämningen uppgår till ungefär 11 miljarder kronor per kvartal 2023.

Bidrag för läkemedelsförmånerna blev 8,9 miljarder kronor, en ökning med 0,3 miljarder kronor.

Anslaget *Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna* minskade med 0,1 miljarder kronor.

Utbetalningar för *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* minskade med 1,7 miljarder kronor tredje kvartalet, vilket i huvudsak beror på att utgifter relaterade till sjukdomen covid-19 minskat jämfört med föregående år. Det är t.ex. lägre utgifter för beredskapsläkemedel, smittspårning och utbrottshantering samt testning för covid-19.

Kompensation för skattereduktioner

Kompensation för skattereduktionerna till kommuner och regioner ökade med 5 miljarder kronor till 44 miljarder kronor tredje kvartalet. Förändringen förklarades främst av ökning av inom jobbskatteavdraget. Andelen till kommuner ökade med 3 miljarder kronor till 30 miljarder kronor och delen till regioner ökade med knappt 2 miljarder kronor till 14 miljarder kronor.

Skattereduktioner

När Europeiska nationalräkenskapssystemet 2010 (ENS2010) infördes år 2014 höjdes nivån för transfereringar till den kommunala sektorn med drygt 20 miljarder kronor per kvartal.

Skatterna redovisas per sektor, fördelat på stat, kommun och ålderspensionssystemet. Det innebär att de stora skattereduktionerna, framför allt jobbskatteavdraget och skattereduktionen för hemtjänster (ROT och RUT), gör att statens skatteintäkter från hushållen blir negativa. Enligt de redovisningsprinciper som nationalräkenskaperna tillämpar måste därför en del av dessa skattereduktioner räknas av mot den kommunalskatt som hushållen betalar trots att skattereduktionerna belastar statens budget.

Genom att nationalräkenskaperna på inkomstsidan ”flyttar” en del av skattereduktionerna från staten till kommunerna så måste kommunerna kompenseras med ett fiktivt statsbidrag som är lika stort som den skattereduktion som räknas av från den kommunala skatten. Det innebär att den kommunala inkomstskatten som nationalräkenskaperna redovisar är betydligt lägre än den kommunalskatt som Skatteverket redovisar vid den årliga inkomsttaxeringen.

Kommunmoms

Kommunmomsen ökade då konsumtion av varor och tjänster sammanlagt ökade för kommuner och regioner. Tredje kvartalet ökade momsens till primärkommuner och regioner med 1,4 respektive 1 miljard kronor vardera. Totalt uppgick momsens till 15 respektive 7 miljarder kronor.

4.2.3 Hushållssektorn

Löpande transfereringar till hushållssektorn ökade med 5 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till 93 miljarder kronor.

Arbetsmarknaden

I slutet av september var ungefär 332 000 personer inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Det är oförändrat jämfört med september 2022. Antal nya inskrivna arbetssökande ökade däremot med drygt 2 000 personer och uppgick till 36 000 personer i slutet av september. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften uppgick arbetslösheten för åldrarna (16-65 år) till 6,4 procent jämfört med 6,6 procent motsvarande period 2022. Enligt SCB:s statistik från Arbetskraftsundersökningarna steg arbetslösheten under tredje kvartalet och antalet arbetslösa ökade med 49 000 personer.

Hushållens ideella organisationer

Transfereringarna till hushållens ideella organisationer ökade med 0,3 miljarder kronor tredje kvartalet och uppgick till knappt 9 miljarder kronor. Bidragen till arbetslöshetsersättning, som betalas till a-kassorna, redovisas som en transferering till hushållens ideella organisationer. Bidragen till a-kassorna ökade med 0,5 miljarder kronor, och uppgick till knappt 4 miljarder kronor. För perioden januari-september uppgick bidraget till totalt 11 miljarder kronor vilket är en svag minskning jämfört med motsvarande period föregående år.

Hushåll

Transfereringarna till hushåll ökade med 5 miljarder kronor och uppgick till 85 miljarder kronor. Det är framförallt utgifter inom anslagen *Sjukpenning och rehabilitering m.m.*, *Aktivitets- och sjukersättning m.m.* samt *Garantipension till ålderspension* som förklarar de högre transfereringsutgifterna.

Gasprisstöd

Gasnätsföretag har kunnat ansöka om pengar att fördela till sina hushållskunder som gasprisstöd. Pengar för stödet betalas ut av Energimyndigheten till gasnätsföretagen. Regeringen har avsatt 165 miljoner kronor för Energimyndigheten att disponera för stödet 2023 och fram till och med september 2023 har ungefär 113 miljoner kronor belastat anslaget. Anslaget användes ursprungligen för stöd till hushåll till följd av höga gaspriser under perioden oktober 2021-september 2022. De berörda hushållens kostnader för gas har därefter fortsatt varit höga. Från och med hösten 2023 kan gasnätsföretag därför återigen ansöka om pengar för att utbetala gasprisstöd till sina hushållskunder. Ansökningsperioden var öppen 4 september till 2 oktober. Gasnätsföretagen ska senast 31 december 2024 fördela stödet till berörda gaskunder.

Högre pensionsutbetalningar

Pensionsmyndighetens utbetalningar till pensionärer ökade med 2 miljarder kronor jämfört med tredje kvartalet 2022. Det beror bl.a. på att riksdagen i juni 2022 beslutade om att höja garantipensionen och bostadstillägget. Förändringarna trädde i kraft från och med augusti 2022. Utöver det har prisbasbeloppet ökat med 8,7 procent 2023. Även boendekostnaderna är högre 2023 jämfört med 2022.

Tabell 3 Ekonomisk trygghet vid ålderdom, miljarder kronor

Typ av stöd	2022 Kv3	2023 kv3	Förändring	Regelförändring
Inkomstpensionstillägg	1,5	1,5	0	Tillägget minskade med 30 <i>mnr</i> vilket beror på ett lägre antal förmånstagare till följd av att åldersgränsen för förmånen höjts från 65 till 66 år 2023.
Garantipension till ålderspension	4,9	6,5	1,6	Lagändring ger högre garantipension från och med augusti 2022. Höjt prisbasbelopp 2023.
Bostadstillägg till pensionärer	3,1	3,4	0,4	Lagändring ger högre bostadstillägg från och med augusti 2022.
Efterlevandepensioner till vuxna	2,2	2,1	- 0,1	Under avveckling.
Äldreförsörjningsstöd	0,3	0,3	0	Höjt prisbasbelopp 2023.

Föräldraförsäkring

De totala utgifterna för föräldraförsäkring minskade med knappt 0,1 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Utgifterna för *Graviditetspenning* var något högre förra året på grund av att fler gravida ansökte för längre perioder på grund av covid-19. Även *Tillfällig föräldrapenning* (ersättning för vård av barn) minskade något tredje kvartalet medan utgifterna för *Föräldrapenning* ökade.

Sjukpenning och rehabilitering

Utgifterna från anslaget *Sjukpenning och rehabilitering* ökade med 1 miljard kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Utgifterna för Sjukpenning har ökat med drygt 12 procent, vilket dels beror på att antalet nettodagar ökade med drygt 8 procent och dels på en ökad medelersättning per sjukskriven.

Stöd avseende *Aktivitets- och sjukersättning* ökade med 1 miljard kronor. År 2023 höjdes den övre åldersgränsen vilket innebär att fler personer finns kvar i ersättningen. Utgifterna ökade också på grund av höjt prisbasbelopp.

Studiemedel och nytt omställningsstudiestöd

Utbetalda generella studiebidrag ökade tredje kvartalet, vilket beror på höjt prisbasbelopp 2023. Det har även införts ett nytt studiestöd i år,

omställningsstudiestöd, där utfallet blev 0,1 miljarder kronor. Det nya stödet finansieras med medel från anslaget *Studiemedel*. Omställningsstudiestödet består av en bidrags- och en lånedel.

Bidrag till lönegarantiersättning ökade med drygt 0,1 miljarder kronor tredje kvartalet.

Utgifterna för *Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag* ökade med knappt 0,2 miljarder kronor. Under 2023 har fler mottagare fått omvårdnadsbidrag. Ersättningsnivån är också högre på grund av högre prisbasbelopp.

Utbetalningarna av *Statliga tjänstepensioner* ökade med knappt 0,3 miljarder kronor. Det beror bl.a. på att vissa förmåner som belastar anslaget årligen indexerar med prisbasbeloppets förändring.

4.2.4 Ålderspensionssystemet

Tredje kvartalet ökade den allmänna pensionsavgiften med 2 miljarder kronor till 38 miljarder kronor. Statliga ålderspensionsavgifter till ålderspensionssystemet ökade med 0,2 miljarder kronor och uppgick till 6,6 miljarder kronor.

Fördjupning: Ålderspensionssystemet

Under utgiftspunkten ålderspensionssystemet redovisas statliga ålderspensionsavgifter för inkomstpensionssystemet, den allmänna pensionsavgiften och Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag. Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag är en transferering till socialförsäkringssektorn och ingår här från och med myndighetens bildande 2010.

4.2.5 Subventioner

Subventioner avser bidrag till kommuner, regioner och staten avseende arbetsmarknadsstöd. Bidragen redovisas som lönebidrag från Arbetsförmedlingen eller som nedsättningar på skattekonto från Skatteverket avseende höga sjuklönekostnader, nystartsjobb eller yrkesintroduktionsstöd. Även lönebidrag krediteras arbetsgivarens skattekonto vid beslut från och med 1 januari 2023. Subventionerna uppgick till 1 miljard kronor tredje kvartalet. Det är 0,1 miljarder kronor lägre jämfört med motsvarande period föregående år.

4.3 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn

Kapitaltransfereringar till utlandssektorn uppgick tredje kvartalet 2023 till knappt 0,2 miljarder kronor vilket var 0,1 miljarder kronor högre än motsvarande kvartal 2022.

4.4 Kapitaltransfereringar inom Sverige

Kapitaltransfereringar inom Sverige uppgick tredje kvartalet 2023 till knappt 4 miljarder kronor vilket var 1 miljard kronor lägre än motsvarande kvartal 2022. Transfereringar till företagssektorn står för minskningen under tredje kvartalet 2023.

Statens energimyndighet minskade utbetalningarna till privata företag under anslaget *Laddinfrastruktur* med 0,3 miljarder kronor. Även Boverket minskade utbetalningarna till privata företag under kvartalet, med 0,5 miljarder kronor under anslaget *Energieffektivisering av flerbostadshus*. Naturvårdsverket ökade utbetalningarna till privata företag under kvartalet, med 0,1 miljarder kronor under anslaget *Klimatinvesteringar*.

Kapitaltransferering i form av tillskott till företag minskade tredje kvartalet 2023. Det förklaras delvis av att Kammarkollegiet minskat utbetalningarna med 0,2 miljarder kronor under anslaget *Kapitalinsatser i statligt ägda företag*.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.